

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Solstrålen

2023

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I de sidste par år har der været travlt. Trods en lang Covid-19 periode, har vi arbejdet med udvikling af det pædagogiske læringsmiljø på forskellige måder. I det daglige arbejde foregår masser af aktiviteter, justeringer, tiltag m.m., og derudover har haft flere egentlige oplæg og temaaftner med fagligt indhold.

Som eksempler på overordnede temaer, vi har haft særligt fokus på i enheden, kan nævnes:

Deltagelse i en fagklynge omkring natur, udeliv og science.

Oplæg fra dcum omkring børneperspektivet.

Dialogmøder omkring arbejdet med overgang til skole.

Fri for mobberi.

Rutinesituationer.

Implementering af KIDS, og med det fornyet fokus på de fysiske læringsmiljøer, relationer og leg og aktivitet.

Oplæg omkring det fælles børne- og ungesyn.

På stuerne har der været fokus på mange områder i perioder. Der arbejdes med læringsmiljøerne på mange forskellige niveauer.

Her nævnes blot nogle af indsatsområderne:

Opdeling af børn i mindre grupper; herunder særligt fokus på børn i udsatte positioner.

Fokuserede indsatser ift. sprog.

Hvem er jeg?

Fra jord til bord.

Legepladsen som læringsmiljø.

Førstehjælp for børn.

Hop om bord. Legeøen.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi er ikke i mål med at have en egentlig systematisk evalueringskultur.

Der foregår forskellige former for evaluering i hverdagen.

Der evalueres på indsatser ift. børn på fx netværksmøder, og indsatser kan justeres, hvis behov for det.

Tilsynet og KIDS observationerne har været evaluerende. Det samme har praksisfortællinger, dialogprofiler, sprogvurderinger, statusmøder for sprog, tilfredshedsundersøgelser, pædagogstuderendes forskellige observationer og empiri.

Arbejdet med PLC har vist sig vanskeligt at opretholde, og måske må vi acceptere det.

Arbejdet med KIDS baner vejen for en feedbackkultur, og det ser vi som relevant.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi er bevidste om indholdet i den skriftlige læreplan, og bestræber os på at have kontinuerlige processer i gang omkring indholdet af den.

Vi har en proces i gang omkring gennemgang af de overordnede mål for læreplanstemaerne. På personalemøder i enheden arbejdes med, hvordan læringsmiljøet understøtter læring bedst.

Oplæg med dcum omkring **børneperspektivet** involverede også viden om **børns leg**.

Børn i udsatte positioner; vi har bl.a. haft et oplæg om opmærksomhedsforstyrrelser.

Børnesynet har vi arbejdet med på forskellig vis, bl.a. ved oplæg omkring det fælles børne- og ungesyn.

Forældresamarbejdet er hele tiden aktuelt. Forældretilfredshedsundersøgelsen er gennemgået med bestyrelse og personale.

Sammenhænge, arbejdet med overgange er meget aktuelt. Vi har stort fokus på de "større" overgange fx fra vuggestue til børne/fra børnehave til skole og derudover ikke mindst fokus på mikroovergange i hverdagen.

Arbejdet med KIDS giver mulighed for fortsat fokus på arbejdet med læreplanen.

Vi har lyttet til podcast omkring **børns leg**, og pædagogens rolle i den sammenhæng, og efterfølgende drøftet læringsmiljøet i den sammenhæng.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Der finder mange forskellige evalueringer sted i dagtilbuddet. I hverdagen, på møder, ved test, ved observationer m.m. Alle stuer har arbejdet med PLC, der er blandt flere metoder, er en rigtig god metode til at sikre evaluering af indsatser ift. læringsmiljøet. I PLC findes en systematik, der sikrer, en grundig undersøgelse af, hvad der skal læres/ændres/udvikles. Der foretages prøvehandlinger, der indhentes/ses efter respons, der reflekteres over, hvad der er lært, hvad der skal forankres. Desværre ses en tendens til, at det i forbindelse med personaleudskiftning og ikke mindst øvrig travlhed og optagethed af forskellige temaer og opgaver, er svært at fastholde et struktureret arbejde med PLC.

Herunder nævnes blot en enkelt evaluering. Det seneste pædagogisk tilsyn, og ikke mindst KIDS observationerne var i den grad også evaluerende, og vil også fremadrettet være anledning til indsatsområder og evalueringer.

Natur, udeliv og science:

Vi har deltaget i en fagklynge omkring dette emne, bl.a. fordi vi oplevede udfordringer ift. fordelingen af voksne på legepladsen og ikke mindst et behov for at udvikle på læringsmiljøet udenfor. Ikke alene på legepladsen men i det hele taget når vi er i "udelivet".

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Der blev arbejdet med udgangspunkt i et PLC rul, plan, handling, respons, refleksion.

Der blev lavet børneinterviews, personalet blev inddraget.

Der blev drøftet, fremlagt, orienteret og indhentet respons på personalemøde.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes

betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har fået bekræftet, at personalet planlægning, initiativer og organisering/fordeling er af afgørende betydning for kvaliteten af det læringsmiljø, vi tilbyder børnene. Også når vi er udenfor på legepladsen.

Vi lærte, at en opmærksomhed på fordeling af voksne og aktiviteter er nødvendig, og at kommunikation omkring denne nødvendighed er lige så nødvendig.

Vi kan se, at det fortsat er relevant at drøfte og evaluere kvaliteten af læringsmiljøet udenfor. Det er tilsyneladende svært at gøre andet, end man plejer at gøre, og ikke mindst at holde fast i ændringer.

Vi har også fået repeteret, at læringsmiljøet også er tiden, før vi går udenfor. Rutinesituationer som fx garderoben, planlægning og ikke mindst opmærksomhed på børn i udsatte positioner, bl.a. fordi disse børn kan have det svært på en stor og åben legeplads med mange forskellige lege- og læringsmuligheder.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskirklen.

Det blev aktuelt at se på, hvordan vi som voksne fordeler os på legepladsen. Hvilke initiativer tager vi? Hvordan deltager vi/deltager vi ikke i børnenes leg?

Vi har fået en fornyet opmærksomhed på børn i udsatte positioner, ikke mindst i forbindelse med KIDS observationerne, hvor vi så, at enkelte børn har udfordringer med at finde ind i lege, komme i gang med kammerater m.m.

Vi skal fortsat have en opmærksomhed på at evaluere på, hvordan det udendørs læringsmiljø er. Punktet skal drøftes på personalemøde med jævne mellemrum.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har set på forældretilfredshedsundersøgelsen med forældrebestyrelsen. Der er ikke så mange besvarelser, men der ses generelt tilfredshed med dagtilbuddene.

Vi oplever, at der foregår et betydningsfuldt hverdagssamarbejde, og at forældrene også inddrages omkring udfordringer; fx deltager i møder omkring deres børn.

Der var forældredeltagelse ifbm. tilsynsbesøget i dagtilbuddene.

Forældrene involveres ifbm. dialogvurderinger og sprogvurderinger. Der er en del, der ikke svarer, hvilket vi gerne så anderledes.

Derudover kan nævnes, at forældrene også af sig selv kan bringe emner og spørgsmål op, som de ønsker at drøfte. Senest er der på bestyrelsens initiativ hængt en postkasse op med mulighed for ros og ris.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi har flere fælles områder, vi sætter fokus i dagtilbuddene i Tarm.

Børnesyn har vi fremadrettet fokus på, og i efteråret 2023 er planlagt en pædagogisk dag omkring alternativer til skæld ud.

Vi skal gennemgå de resterende læreplanstemaer.

Særligt skal vi have opmærksomhed og processer i gang omkring indsatsområderne fra KIDS rapporterne og det pædagogiske tilsyn:

Kopieret fra tilsynsrapporten:

På baggrund af KIDS observationer, KIDS drøftelser og tilsynsmødet formuleres følgende opfølgings- og opmærksomhedspunkter:

Fysiske omgivelser:

Tematiserede og inviterende legemiljøer med fokus på tilgængelighed for legetøj.

Relationer:

Fokus på kommunikation og dialogiske processer.

Følge børnenes spor over flere turtagninger.

Bekræftelsen og sensitivitet med fokus på både samspil og sætte ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner for at undersøge om barnet er forstået i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Konfliktløsning, hvor der lyttes til barnets verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser samt inddrage disse i løsningen.

Leg og aktivitet:

Mulighed for at børnene kan fortsætte deres leg.

Facilitering af leg i forskellige legeområder med fokus på legepladsen.

Opmærksomhed og inddragelse af børn i udsatte positioner med fokus på legepladsen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Arbejdet med KIDS er nyt, og skal have sin tid. Vi skal fokusere på de indsatsområder, der er aftalt. Ikke finde på for mange nye tiltag.

Vi har et antal KIDS licenser, der kommer til at bidrage til fortsatte justeringer af læringsmiljøerne.

Allerede nu anvendes forskellige former for dataopsamling, der omsættes til pædagogisk praksis. Her kan bl.a. nævnes sprograppen, sprogvurderinger, dialogprofiler, praksisfortællinger, netværksmøder og PLC. Disse er også evalueringsanledninger.

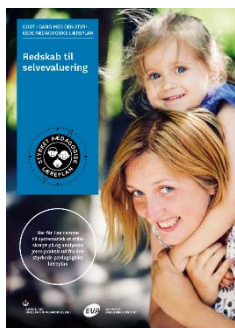
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har kun foretaget få ændringer af den skriftlige læreplan. Vi vurderer, at det materiale vi har, er brugbart for det videre arbejde.

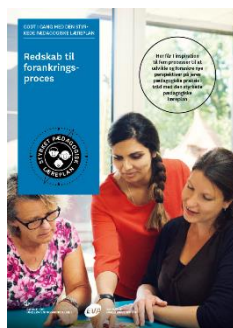
Det er vores oplevelse, at der aktuelt er mere end rigeligt at fokusere på for ledelse og medarbejdere.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC